

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

**з дисципліни
Зовнішня політика України**

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	«Міжнародні відносини»
спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітні програми	"Міжнародні відносини та регіональні студії",
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: докторка філософії за спеціальністю «політологія» Михальська В.В.

2022/ 2023 навчальний рік

1. Навчальний контент:

Тема 1. Історія зовнішньої політики України: від витоків до незалежності

Зовнішньополітичні відносини в добу Київської Русі. Міжнародні відносини Галицько-Волинської держави. Зовнішня політика української козацької держави за часів Б. Хмельницького. Дипломатична діяльність українських гетьманів наприкінці XVII – XVIII ст. Українська зовнішня політика в період національно-визвольної революції 1917 – 1921 рр. УСРР в системі радянської зовнішньої політики в міжвоєнний період. Відновлення зовнішньополітичних функцій УРСР в роки Другої Світової війни. Врегулювання територіальних питань та зміна українських кордонів і складу населення після Другої Світової війни. Участь УРСР у розв'язанні повоєнних проблем Європи. УРСР у міжнародних відносинах у період «холодної» війни та блокового протистояння. Парадигма зміни сприйняття України як об'єкта стратегічного інтересу з боку США та країн Західної Європи. Діяльність дисидентів, спрямована на формування інтересу до України в країнах США та Західної Європи.

Тема 2. Зовнішньополітичні виклики України в період незалежності

Передумови проголошення незалежності України, геополітична ситуація. Діяльність українських політиків в період проголошення незалежності України. Розпад СРСР та створення СНД. Біловезькі угоди. Україна у процесі роззброєння. Реалізація курсу на без'ядерний статус. Зовнішня політика України в часи президенства Леоніда Кучми. Концепція «багатовекторності». Зовнішня політика України в часи президенства Віктора Ющенка. Вектор зовнішньої політики Віктора Януковича та його кабінету. Підписання Угоди про асоціацію, Революція Гідності та її наслідки. Засади та принципи зовнішньої політики України. Стратегія зовнішньої політики України, напрямки зовнішньої політики України. Проблема формування іміджу України в світі. Бренд України. Український Інститут, напрямки його діяльності. Проекти Українського Інституту. Формування іміджу України в масовій культурі.

Тема 3. Стратегічні напрямки сучасної зовнішньої політики України

Засади та принципи зовнішньої політики України. Стратегія зовнішньої політики України, напрямки зовнішньої політики України. Система органів та уповноважених осіб, які забезпечують зовнішню політику України. Проблема формування іміджу України в світі. Бренд України. Український Інститут, напрямки його діяльності. Проекти Українського Інституту. Формування іміджу України в масовій культурі.

Тема 4. Міжнародний статус конфлікту в Криму, напрямки врегулювання

Крим як об'єкт стратегічного інтересу Російської Федерації. Історія, передумови та хронологія окупації Криму в 2013-2014 роках. Позиція України щодо врегулювання кримського питання на міжнародній арені. Дипломатична

діяльність, спрямована на чітке визначення статусу Криму. Рішення міжнародних судів та інших спеціалізованих органів щодо Криму. Комунікація кримського питання на міжнародному рівні. Кримська платформа.

Тема 5. Міжнародний статус конфлікту на сході України, напрямки врегулювання

Стратегічні інтереси РФ на Півдні та Сході України. Історія, передумови та хронологія вчинення агресії на сході України. Міжнародно-правовий статус конфлікту на Сході України. Збиття «Boeing MH-17», наслідки цього акту. Діяльність, спрямована на врегулювання конфлікту. Визначення статусу комбатантів. Мінські угоди: статус сторін. Нормандський формат.

Тема 6. Західний вектор зовнішньої політики України

Провідні країни світу в зовнішній політиці України. Основні етапи та проблеми розвитку українсько-американських відносин. Українсько-канадське партнерство. Етапи розбудови відносин України з провідними країнами ЄС. Особливості українсько-німецького партнерства. Українсько-французьке двостороннє співробітництво. Українсько-британські стосунки на сучасному етапі.

Тема 7. Розвиток відносин України з країнами Центральної Європи

Особливості відносин України з державами Центральної Європи. Роль країн Центральної Європи – членів ЄС у реалізації євроінтеграційної стратегії України. Становлення і розвиток двосторонніх відносин з Польщею. Українсько-угорські відносини. Незалежна Україна в зовнішній політиці Чехії і Словаччини. Суперечності розвитку сучасних українсько-румунських відносин.

Тема 8. Пострадянські республіки Східної Європи в системі зовнішньополітичних координат незалежної України

Агресія Російської Федерації щодо України. Статус конфлікту в Криму, міжнародно-правове регулювання. Підтримка РФ сепаратистських рухів на Сході України – комунікація проблеми та регулювання. Протидія російській агресії як один із основних напрямків зовнішньої політики України. Українсько-білоруські відносини в пострадянський період. Україна та Республіка Молдова: основні проблеми двосторонніх стосунків. Україна та країни Балтії: особливості двосторонніх відносин.

Тема 9. Особливості двосторонньої взаємодії України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону та Центральної Азії

Україна та країни Східної Азії: проблема багатостороннього та двостороннього співробітництва. Українсько-китайське співробітництво: основні напрямки. Українсько-корейське економічне співробітництво. Особливості українсько-японської двосторонньої взаємодії. Країни Центральної Азії в системі зовнішньополітичних координат України. Українсько-казахські стосунки в пострадянський період. Україна та Узбекистан: напрями двосторонньої взаємодії в 1990-х – 2000-х рр. Особливості українсько-туркменського співробітництва.

Тема 10. Участь України в універсальних міжнародних організаціях

Участь України в системах та структурах ООН. Участь України в операціях ООН з підтримання миру. Співпраця у галузі роззброєння. Членство України в Раді Безпеки ООН: основні моменти діяльності. Програма розвитку ООН, Фонд народонаселення ООН, Міжнародна організація з міграції. Міжнародний суд ООН. Міжнародний кримінальний суд. Ратифікація Римського статуту Міжнародного кримінального суду.

Тема 11. Участь України в регіональних міжнародних організаціях

Україна та Рада Європи – історія відносин. Діяльність української делегації в ПАРС. Європейський суд з прав людини. Організація з безпеки і співробітництва в Європі. Діяльність Постійної делегації України в ПА ОБСЄ.

Рекомендована література

Основна література

1. Бжезинський З. Велика шахівниця / З. Бжезинський. К.: Основи, 2009. 242 с.
2. Бойко О. Д. Історія України / О. Д. Бойко. К.: Академія, 2016. 717 с.
3. Борисова О. В. Зовнішня політика України: історія та сучасність / О. В. Борисова. К.: Кондор, 2017. 341 с.
4. Жовква І. І. Колективна монографія: «Зібрання договорів Україна – Європейський Союз» / І.І. Жовква та ін. К.: Юстиніан, 2010.
5. Зленко А. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін. / А.М. Зленко. Х.: Фоліо, 2009. 559 с.
6. Івченко О. Т. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан / О. Т. Івченко. К.: РІЧ УАННП, 2010. 756 с.
7. Кучик О. С. Зовнішня політика України: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / О.С. Кучик, О. А. Заяць; МОН України, Львівський НУ ім. І. Франка. К.: Знання, 2010. 572 с.
8. Ложкін Б. Четверта республіка. Чому Європі потрібна Україна, а Україні - Європа / Б. Ложкін; за участю В. Федоріна. 2-е вид. Х.: «Фоліо», 2016. 252 с.
9. Литвин В. Україна в Другій світовій війні (1939 - 1945) / В. Литвин. К.: Вид. дім «Лі-Терра», 2004. 464 с.
10. Ярошенко О.З. Концептуальне забезпечення зовнішньої політики України в постбіполярній системі міжнародних відносин: монографія. К.: LAT&K, 2011. 304 с.
11. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: Підручник. Київ: «LAT&K», 2015. 477 с.
12. Programmatic Cooperation Framework 2015-2020 for Armenia, Azerbaijan, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine and Belarus, Council of Europe. URL: <https://edoc.coe.int/fr/partenariats/6666-programmatic-cooperation-framework-2015-2020-for-armenia-azerbaijan-georgia-republic-of-moldova-ukraine-and-belarus.html>

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Вишня І. Співробітництво України та Молдови з НАТО / І. Вишня // Зовнішні справи. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/zs/anglomovna-versija/view/article/spivrobotnictvo-ukrajini-ta-moldovi-z-nato/>
2. Далекосхідний вектор як важливий елемент зовнішньої політики України : аналіт. доповідь / [Кононенко К.А, Гончарук А.З, Кошовий С.А.]; за заг. ред. К. А. Кононенка. К.: НІСД, 2017. 48 с. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/AD_Kononenko-b20e3.pdf

3. Дуднік О. Українсько-узбецькі стосунки: історія і сучасність / О. Дуднік // Український історичний збірник. 2010. Вип. 13. С. 74. URL: http://history.org.ua/JournALL/green/green_2010_13_2/6.pdf
4. Галібаренко Н. Україна – Велика Британія: дипломатичний шлях тривалістю в століття / Н. Галібаренко // Зовнішні справи. – 2017. – 16 грудня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/en/expert-opinion/view/article/ukrajina-velika-britanija-diplomatichnii-shljakh-trival/>
5. Киридон А. Українсько-польські відносини 2014 – 2017: зміна парадигми чи новий формат співробітництва? / А. Киридон А., С. Троян // Зовнішні справи. 2013. 13 вересня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/en/expert-opinion/view/article/ukrajinsko-polski-vidnosini-2014-2017-zmina-paradigm/>
6. Зленко А. Особливості української трудової міграції / А. Зленко // Зовнішні справи. 2015. 17 березня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/osoblivosti-ukrajinskoji-trudovoji-migraci/>
7. Киридон А. Українсько-польські відносини 2014–2017: зміна парадигми чи новий формат співробітництва? / А. Киридон, С. Троян // Зовнішні справи. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajinsko-polski-vidnosini-2014-2017-zmina-paradigm/>
8. Ковач В. І. Особливості українсько-словацького євро-регіонального транскордонного співробітництва / В. І. Ковач // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. Вип. 1 (42). 2014. С. 248–251 URL: http://www.visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/images/pubs/42/42_50.pdf
9. Конах В. К. Національний інформаційний простір України: проблеми формування та державного регулювання: аналіт. доп. / В. К. Конах. К.: НІСД, 2014. 76 с. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Konax_interne-65b6e.pdf
10. Конах В. К. Система концептуальних документів ЄС в інформаційній сфері як приклад для України / В.К. Конах // Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник національного інституту стратегічних досліджень. 2016. № 3 (40). С. 94 – 104. URL: http://www.niss.gov.ua/public/File/Str_prioritetu/SP_3_40_16.pdf
11. Кулініч М. Україна – Японія: відносини глобального партнерства в умовах випробувань / М. Кулініч // Зовнішні справи. – 2014. – 12 листопада. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajina-japonija-vidnosini-globalnogo-partnerstva-v/>
12. Кулицький С. Оцінка розвитку українсько-польських економічних відносин у учасному політичному контексті / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. 2018. № 2. С. 54–62. URL: http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3307:suchasni-ukrajinsko-polski-ekonomichni-vidnosini-2&catid=64&Itemid=376
13. Лускалова К. Є. Україна – Румунія: сучасні тенденції двосторонніх відносин / К. Є. Лускалова // Зовнішня політика і дипломатія: традиції, тренди, досвід. 2016. Вип. 22. С. 29–34. URL: [file:///C:/Users/Internet-4.CSLI-4/Downloads/Nvdau_2016_23\(2\)_6.pdf](file:///C:/Users/Internet-4.CSLI-4/Downloads/Nvdau_2016_23(2)_6.pdf)
14. Мітрованова О. Українська дилема та французькі цінності / О. Мітрованова // Зовнішні справи 2015. 12 лютого. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajinska-dilema-ta-francuzki-cinnosti/>
15. Мудрієвська І.І. Розвиток українсько-словацького співробітництва / І.І. Мудрієвська // Актуальні проблеми всесвітньої історії: аксіологічні та культурно-історичні засади державотворення: збірник наукових праць. – Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України. К.: Вид-во «Фенікс». С. 351–361. URL: http://elibrary.ivinas.gov.ua/262/1/Mudriyevs%CA%B9ka%20_-Aktualni-problemy-vsesvitnoyi-istoriyi-aksiolohij-351-361.pdf
16. Полякова М.Є. Українсько-казахстанське співробітництво на сучасному етапі: фактор політичної кризи 2014 року / М.Є. Полякова // Гілея: науковий вісник: Збірник наукових праць. К., 2014. Вип. 90. С. 405 – 407. URL: <file:///C:/Users/Internet-4.CSLI-4/Downloads/1419103037.pdf>
17. Ткач Д. І. Українсько-угорські відносини новітньої доби. URL: <http://www.krok.edu.ua/download/publikatsiji/tkach-dmitro-ivanovich/dmitro-tkach-publikatsiya-012.pdf>

18. Толстов С. Українсько-білоруський діалог: пошук нових можливостей / С. Толстов // Зовнішні справи. 2016. 22 грудня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajinsko-biloruskii-dialog-poshuk-novikh-mozhlivost/>
19. Чалий В. Україна – США: актуальні питання стратегічного партнерства / В. Чалий // Зовнішні справи. 2017. 16 грудня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajina-ssha-aktualni-pitannja-strategichnogo-partne>
20. Чекаленко Л. Відносини України і Туркменістану: політичний і економічний досвід / Л. Чекаленко // Зовнішні справи. 2015. 19 лютого. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/vidnosini-ukrajini-i-turkmenistanu-politichnii-i-ekono/>
21. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Д. Чекаленко, С. Г. Федуняк; за заг. ред. Л. Д. Чекаленко. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с. URL: [file:///C:/Users/Internet-7.CSLI-7/Desktop/metodichka_4%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Internet-7.CSLI-7/Desktop/metodichka_4%20(2).pdf)
22. Чекаленко Л. Китайський чинник у пострадянських азіатських країнах / Л. Чекаленко // Зовнішні справи. 2017. 8 грудня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/en/expert-opinion/view/article/kitaiskii-chinnik-u-postradjanskikh-aziatskikh-krajina-1/>
23. Чекаленко Л. Д. Українська дипломатія холодної війни / Л. Д. Чекаленко // Зовнішні справи. 2015. 18 лютого. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajinska-diplomatija-kholodnoji-viini/>
24. Чекаленко Л. Україна – США: дилеми стратегічного партнерства / Л. Чекаленко // Зовнішні справи. 2016. 22 лютого. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajina-ssha-dilemi-strategichnogo-partnerstva/>
25. Шергін С. Україна – Туркменістан: співробітництво в контексті зовнішньополітичних пріоритетів / С. Шергін // Зовнішні справи. 2015. 16 квітня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajina-turkmenistan-spivrobotnictvo-v-konteksti/>
26. Україна – Японія: новий етап відносин // Зовнішні справи. 2015. 30 червня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/ukrajina-japonija-novii-etap-vidnosin>

2. Плани практичних(семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи:

№№ з/п	Назва теми
1.	<i>Історія зовнішньої політики України: від витоків до незалежності</i> 1. Зовнішня політика Київської Русі. 2. Міжнародні відносини Галицько-Волинської держави. 3. Зовнішня політика Богдана Хмельницького. 4. Дипломатична діяльність українських гетьманів наприкінці XVII – XVIII ст.
2.	<i>Історія зовнішньої політики України: від витоків до незалежності</i> 1. Зовнішньополітична діяльність УНР 2. Зовнішня політика Павла Скоропадського 3. Суб'єктність України в зовнішній політиці у складі СРСР (1921-1939) 4. Україна у Другій світовій війні 5. Зовнішня політика України після Другої світової війни 6. Діяльність України в ООН 7. Комунікація української проблематики у зовнішній політиці з 60х років XX століття до проголошення Незалежності
3.	<i>Зовнішньополітичні виклики України в період незалежності</i> 1. Діяльність українських політиків в період проголошення незалежності України 2. Розпад СРСР та створення СНД, Біловезькі угоди 3. Україна у процесі роззброєння

	<p>4. Зовнішня політика України в часи президенства Леоніда Кучми</p> <p>5. Зовнішня політика України в часи президенства Віктора Ющенка</p> <p>6. Вектор зовнішньої політики Віктора Януковича та його кабінету</p> <p>7. Підписання Угоди про асоціацію, Революція Гідності та її наслідки.</p>
4.	<p><i>Стратегічні напрямки сучасної зовнішньої політики України</i></p> <p>1. Нормативне регулювання зовнішньої політики України</p> <p>2. Стратегія зовнішньої політики України (указ Президента)</p> <p>3. Український інститут</p> <p>4. Бренд Україна</p> <p>5. Образ України в кінематографі</p>
5.	<p><i>Міжнародний статус конфлікту в Криму, напрямки врегулювання</i></p> <p>1. Крим як об'єкт стратегічного інтересу Російської Федерації</p> <p>2. Історія, передумови та хронологія окупації Криму в 2013-2014 роках</p> <p>3. Рішення міжнародних судів та інших спеціалізованих органів щодо Криму</p> <p>4. Кримська платформа</p>
6.	<p><i>Міжнародний статус конфлікту на сході України, напрямки врегулювання</i></p> <p>1. Стратегічні інтереси РФ на Півдні та Сході України</p> <p>2. Історія, передумови та хронологія вчинення агресії на сході України</p> <p>3. Міжнародно-правовий статус конфлікту на Сході України</p>
7.	<p><i>Міжнародний статус конфлікту на сході України, напрямки врегулювання</i></p> <p>1. Збиття «Boeing MH-17»</p> <p>2. Статус комбатантів: позиції сторін</p> <p>3. Мінські угоди: статус сторін</p> <p>4. Нормандський формат</p>
8.	<p><i>Західний вектор зовнішньої політики України</i></p> <p>1. Виконання зобов'язань США за Будапештським меморандумом</p> <p>2. Візова лібералізація Україна-США</p> <p>3. Економіка Україна-США</p>
9.	<p><i>Західний вектор зовнішньої політики України</i></p> <p>1. Візова лібералізація Україна-Канада</p> <p>2. Економіка Україна-Канада</p> <p>3. Угода про зону вільної торгівлі між Україною та Канадою</p> <p>4. Угода про молодіжні обміни між Україною та Канадою</p>
10.	<p><i>Західний вектор зовнішньої політики України</i></p> <p>1. Стратегічне партнерство України зі Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії</p> <p>2. Проблемні аспекти відносин України з ФРН</p> <p>3. Проблемні аспекти відносин України з Французькою Республікою</p>
11.	<p><i>Розвиток відносин України з країнами Центральної Європи</i></p> <p>1. Зовнішньополітичні відносини України та Польщі</p> <p>2. Україна та Чехія – аналіз співробітництва</p> <p>3. Відносини України зі Словаччиною</p> <p>4. Вишеградська група</p>
12.	<p><i>Розвиток відносин України з країнами Центральної Європи</i></p> <p>1. Проблемні аспекти україно-угорських відносин</p> <p>2. Відносини України зі Словенією</p> <p>3. Балканський блок в системі зовнішньої політики України – вивчення досвіду конфлікту</p> <p>4. Проблематика визнання Косово для України</p>

13.	<p align="center">Пострадянські республіки Східної Європи в системі зовнішньополітичних координат України</p> <ol style="list-style-type: none"> Українсько-білоруські відносини в пострадянський період Україна та Республіка Молдова Україна та країни Балтії Східне партнерство
14.	<p align="center">Особливості двосторонньої взаємодії України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону та Центральної Азії</p> <ol style="list-style-type: none"> Україна та Китай: основні напрямки співпраці Японія в парадигмі зовнішньої політики України Країни Центральної Азії в системі зовнішньополітичних координат України
15.	<p align="center">Участь України в універсальних міжнародних організаціях</p> <ol style="list-style-type: none"> Участь України в системах та структурах ООН Участь України в операціях ООН з підтримання миру Членство України в Раді Безпеки ООН Міжнародний кримінальний суд Ратифікація Римського статуту Міжнародного кримінального суду
16.	<p align="center">Участь України в регіональних міжнародних організаціях</p> <ol style="list-style-type: none"> Членство України в Раді Європи Діяльність української делегації в ПАРС Європейський суд з прав людини Організація з безпеки і співробітництва в Європі

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи
1.	<p>Тема 1. Історія зовнішньої політики України: від витоків до незалежності</p> <ul style="list-style-type: none"> – поглибити знання з історії зовнішньої політики України – дослідити роль та місце дипломатії в процесі становлення української держави – з'ясувати основні етапи становлення зовнішньої політики України – проаналізувати політичних акторів, які здійснювали свою діяльність в цей період, їх вектори політики.
2.	<p>Тема 2. Зовнішньополітичні виклики України в період незалежності</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідити роль та місце зовнішньополітичної діяльності України в період незалежності – оцінити напрямки зовнішньополітичної діяльності усіх президентів України – проаналізувати обставини, за яких відбулася зміна ядерного статусу України – на основі цього висловити власну позицію щодо ядерного роззброєння
3.	<p>Тема 3. Стратегічні напрямки сучасної зовнішньої політики України</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомитися зі змістом основоположних документів, які визначають засади зовнішньополітичної діяльності України – з'ясувати основні принципи, цілі та завдання зовнішньої політики України – проаналізувати проекти МЗС, спрямовані на формування іміджу України – проаналізувати проекти Українського інституту – проаналізувати значення бренду України Ukraine Now
4.	<p>Тема 4. Міжнародний статус конфлікту в Криму, напрямки врегулювання</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідити нормативні документи – надати оцінку подіям, які мали місце в процесі окупації півострова – дослідити саміт Кримської платформи, оцінити його діяльність та потенціал

5.	<p>Тема 5. Міжнародний статус конфлікту на сході України, напрямки врегулювання</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідити нормативні документи – надати оцінку подіям, які мали місце в процесі агресії – дослідити Мінські угоди, їх принципи та цілі – дослідити потенціал та результати зустрічей у Нормандському форматі
6.	<p>Тема 6. Західний вектор зовнішньої політики незалежної України</p> <ul style="list-style-type: none"> – проаналізувати особливості взаємодії України зі Сполученими Штатами Америки, Канадою та провідними країнами Європи в 1990-х – 2000-х рр. – дослідити характер двостороннього співробітництва України та провідних країн Західного світу в політичній, економічній та гуманітарній сферах
7.	<p>Тема 7. Розвиток відносин України з країнами Центральної Європи</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідити роль та місце країн Центрально-Східної Європи в зовнішній політиці України – висвітлити проблеми розвитку двосторонніх дипломатичних відносин з провідними країнами Центральної Європи, а також особливості формування договірно-правової бази з ними
8.	<p>Тема 8. Пострадянські республіки Східної Європи в системі зовнішньополітичних координат України</p> <ul style="list-style-type: none"> – з'ясувати роль та місце пострадянських республік Східної Європи в системі зовнішньополітичних координат України – проаналізувати специфіку відносин між Україною та Білорусією – розкрити суперечності стосунків України та Молдови – дослідити роль ГУАМ як альтернативного інтеграційного проекту на пострадянському просторі
9.	<p>Тема 9. Особливості двосторонньої взаємодії України з країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону та Центральної Азії</p> <ul style="list-style-type: none"> – розглянути характер та специфіку відносин України з країнами Східної та Центральної Азії – визначити основні напрями співробітництва України з провідними державами вказаних регіонів
10.	<p>Тема 10. Участь України в універсальних міжнародних організаціях</p> <ul style="list-style-type: none"> – розглянути характер та специфіку членства України в ООН, діяльність України в системах ООН – дослідити зміну парадигми співпраці України з ООН внаслідок агресії в Україні – оцінити значення та потенціал підписання Україною Римського статуту Міжнародного кримінального суду – підготувати виступ з метою захисту національних інтересів України в Раді Безпеки ООН
11.	<p>Тема 11. Участь України в регіональних міжнародних організаціях</p> <ul style="list-style-type: none"> – вивчити рішення ЄСПЛ (за переліком, запропонованим в межах курсу) – оцінити вплив, який практика ЄСПЛ має на внутрішню політику в Україні – оцінити діяльність парламентських делегацій в рамках Ради Європи та ОБСЄ

Індивідуальне завдання:

Теми для інформаційних повідомлень (виступів/дебатів):

1. Роль та місце дисидентів у формуванні української парадигми у світі у другій половині ХХ сторіччя.
2. Дипломати незалежної України, їх роль та вплив на зовнішню політику.
3. Ядерне роззброєння України – передумови, наслідки, вплив.
4. Український інститут: значення, напрямки діяльності, проекти.
5. Кіно як інструмент формування позитивного іміджу України за кордоном.
6. Чому для України важливо, щоб Netflix та YouTube мали офіси в Україні?
7. Ukraine Now проти «Спритко і Гарнюня»
8. Роль та місце суспільного мовника при просуванні зовнішньополітичних інтересів
9. Лібералізація візового режиму між Україною та США
10. Потенціал до збільшення товарообігу між Україною та США
11. Лібералізація візового режиму між Україною та Канадою
12. Проблема поширення Угоди про зону вільної торгівлі з Канадою на послуги та інвестиції
13. Угода про молодіжні обміни між Україною та Канадою
14. Лібералізація візового режиму між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії
15. Посилення співпраці у протидії корупції між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії
16. Значення внутрішньої політики Французької Республіки для франко-українських відносин
17. Північний потік – 2: опис проєкту та значення для України
18. Значення України для Російської Федерації як сфери інтересів та зони впливу.
19. Кримська платформа
20. Нормандський формат
21. Мінський процес
22. Люблінський трикутник: передумови створення, склад, основа діяльності та спільні проєкти
23. Концепт «Інтермаріум»
24. Різні трактування історичних подій як проблематика зовнішньополітичних відносин Польщі та України
25. Обмежені пропускні спроможності існуючих контрольних пунктів на кордоні Польщі та України
26. Потенціал до розширення співпраці між Україною та Словаччиною
27. Питання угорської національної меншини в Україні
28. Аналіз впливу РФ на україно-угорські відносини
29. Блокування Угорщиною рішень щодо України
30. Ямбурзький борг
31. Фактор Земана в україно-чеських відносинах
32. Потенціал співпраці В4+Україна
33. Врахування хорватського досвіду для врегулювання конфлікту на сході України
34. Справа «Марківа» та його вплив на україно-італійські відносини
35. Українська реакція на президентські вибори в Білорусі 2020 року
36. Білорусь як медіатор в україно-російських відносинах
37. Фактор конфлікту у Придністров'ї для україно-молдовських відносин
38. «Потяг чотирьох столиць»
39. Концепція «Шовкового шляху»
40. Програма «Кусаноне»

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт передбачених навчальним планом:

ЗРАЗКИ ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Наведіть позиції прихильників та супротивників відмови України від ядерної зброї та на основі порівняння дайте оцінку, чи був в Україні шанс залишити ядерну зброю
2. Чому на вашу думку в рамках програм співпраці Україна-США важливий наголос робиться на протидії корупції в Україні?
3. Україна прагне візової лібералізації з Канадою. Запропонуйте потенційні дії та проекти, які можуть цьому сприяти

4. Індивідуальна робота (курсова робота)

Теми курсових робіт

1. Роль та місце дисидентів у формуванні української парадигми у світі у другій половині ХХ сторіччя.
2. Українська дипломатія після Другої світової війни – розквіт чи занепад?
3. Зовнішньополітичні передумови проголошення незалежності України.
4. Дипломати незалежної України, їх роль та вплив на зовнішню політику.
5. Ядерне роззброєння України – передумови, наслідки, вплив.
6. Стратегія зовнішньої політики: генеза розроблення та значення.
7. Український інститут: значення, напрямки діяльності, проекти.
8. Кіно як інструмент формування позитивного іміджу України за кордоном.
9. Бренд Україна: значення, сфери застосування.
10. Роль та місце медіа при просуванні зовнішньополітичних інтересів України.
11. Значення України для Російської Федерації як сфери інтересів та зони впливу.
12. Зовнішньополітичні передумови окупації Криму в 2014 році.
13. Статус окупації Криму на міжнародній арені.
14. Кримська платформа – передумови створення, значення, потенціал.
15. Комунікація проблеми порушення прав людини в Криму на міжнародній арені.
16. Зовнішньополітичні передумови вчинення агресії на сході України, динаміка конфлікту.
17. Статус конфлікту на сході України в розрізі міжнародного права та міжнародних відносин.
18. Механізми врегулювання конфлікту на сході України: Нормандський формат, Мінський процес.
19. СНД – історія створення та функціонування, статус України в СНД сьогодні.
20. Україна та США: потенціал розвитку двосторонніх відносин.
21. Українська діаспора в США.
22. Проблемні аспекти україно-канадських відносин.
23. Етнічні українці в політичному просторі Канади.
24. Угода про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії: передумови укладення, зміст, значення.
25. Зміст та значення україно-британських відносин.
26. Україно-французькі відносини: ключові питання та проблематика.
27. Північний потік – 2: опис проекту та значення для України.
28. Співпраця Німеччини та України: сфери та потенціал.
29. Люблінський трикутник: передумови створення, склад, основа діяльності та спільні проекти.
30. Концепт «Інтермаріум».
31. Україна та Польща – співпраця та проблемні питання.
32. Генеза україно-угорських відносин: від Арпада Генца до Віктора Орбана.
33. Україна та країни Балтії (Литва, Латвія, Естонія).
34. Україна та Білорусь: зміст відносин.
35. Україна та Китай: сфери та потенціал до співпраці.
36. Україна в ООН: від 1945 до сьогодні.
37. ООН як майданчик комунікації проблематики російської агресії в Україні.
38. Членство України в Раді Європи. Комунікація російської агресії в Раді Європи.

5. Завдання екзаменів:

Питання до іспиту

1. Зовнішньополітичні відносини в добу Київської Русі
2. Міжнародні відносини Галицько-Волинської держави
3. Зовнішня політика української козацької держави за часів Б. Хмельницького
4. Українська зовнішня політика в період національно-визвольної революції 1917 – 1921 рр.
5. Зовнішня політика УРСР після Другої світової війни
6. УРСР у міжнародних відносинах у період «холодної» війни та блокового протистояння
7. Ставлення західного світу до незалежності України напередодні проголошення незалежності. Джордж Буш-старший та «Котлета по-київськи»
8. Зовнішньополітична діяльність України в перші роки Незалежності
9. Біловезькі угоди. Україна та СНД
10. Багатовекторна зовнішня політика України за часів президенства Л.Д. Кучми
11. Напрямки зовнішньої політики за часів президенства В.А. Ющенка
12. Зовнішня політика В.Ф. Януковича та його кабінету. Революція Гідності
13. Повноваження Верховної Ради України в сфері зовнішньої політики
14. Повноваження Президента України в сфері зовнішньої політики
15. Повноваження Кабінету Міністрів України в сфері зовнішньої політики
16. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України – значення, структура, сфера регулювання
17. Основні напрями зовнішньої політики України (відповідно до Стратегії зовнішньополітичної діяльності України)
18. Український Інститут: напрями діяльності, проекти
19. Бренд України: стратегічне значення та концепція
20. Комунікація проблематики Голодомору як акту геноциду українського народу в зовнішній політиці України
21. Комунікація українського питання в кінематографі
22. Крим як об'єкт стратегічного інтересу Російської Федерації
23. Історія, передумови та хронологія окупації Криму в 2013-2014 роках
24. Рішення міжнародних судів та інших спеціалізованих органів щодо Криму
25. Кримська платформа
26. Стратегічні інтереси РФ на Півдні та Сході України
27. Історія, передумови та хронологія вчинення агресії на сході України
28. Міжнародно-правовий статус конфлікту на Сході України
29. Збиття «Boeing MH-17»
30. Статус комбатантів: позиції сторін
31. Мінські угоди: статус сторін
32. Нормандський формат
33. Країни-стратегічні партнери України, значення відносин із ними
34. Нормативне регулювання відносин Україна – США
35. Діяльність Посольства України в США
36. Гуманітарна діяльність України в США
37. Діяльність США в Україні. Повноваження Посольства США в Україні. Американські проекти та програми підтримки в Україні
38. Концепція канадського мультикультуралізму. Етнічна структура канадського суспільства
39. Українська діаспора в Канаді, її вплив на зовнішньополітичні відносини між країнами
40. Нормативне регулювання україно-канадських відносин
41. Пріоритети українсько-канадських відносин відповідно до Дорожньої карти 2009 року
42. Угода про зону вільної торгівлі між Україною та Канадою
43. Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії як стратегічний партнер України

44. Угода про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії
45. Французька республіка як стратегічний партнер України
46. Федеративна Республіка Німеччина як стратегічний партнер України
47. Становлення і сучасний стан двосторонніх відносин з Польщею
48. Українсько-угорські відносини
49. Відносини України із Чехією та Словаччиною
50. Протидія російській агресії як один із основних напрямків зовнішньої політики України
51. Міжнародний статус та сучасний стан Автономної Республіки Крим
52. Статус конфлікту на сході України
53. Українсько-білоруські відносини
54. Україна та Республіка Молдова: основні питання двосторонніх відносин
55. Україна та країни Балтії: особливості двосторонніх відносин
56. Люблінський трикутник
57. Українсько-китайське співробітництво: основні напрямки
58. Україна в концепті «Шовкового шляху»
59. Особливості українсько-японських відносин
60. Участь України в системах та структурах ООН
61. Участь України в операціях ООН з підтримання миру
62. Членство України в Раді Безпеки ООН
63. Міжнародний кримінальний суд
64. Ратифікація Римського статуту Міжнародного кримінального суду
65. Членство України в Раді Європи
66. Членство України в ОБСЄ

Зразок екзаменаційного білету

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Спеціальність: Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії
Спеціалізації «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Семестр: 2

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): бакалавр

Навчальна дисципліна: Зовнішня політика України

